

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 25-01-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: SUMMSB
Sagsnr.: 2016808
Dok. nr.: 1533988

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 13. november 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 297 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Brigitte Klintskov Jerkel (KF).

Spørgsmål nr. 297:

”Hvad mener ministeren om, at der i Region Sjælland er forekommet en markant stigning på hele 247 procent i akut anvendt beroligende medicin på de psykiatriske afdelinger, og giver det anledning til bekymring hos ministeren, og agter ministeren baseret på den markante stigning at starte en dialog med Region Sjælland?”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Region Sjælland:

”Som et vigtigt led i at forbedre kvaliteten i den regionale psykiatri blev der i 2014 indgået en partnerskabsaftale mellem Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse [nuværende Sundheds- og Ældreministeriet] og Danske Regioner om at nedbringe anvendelse af tvang i psykiatrien. Målet var, at andelen af personer, som bæltefikseres, skulle være halveret i 2020, og den samlede anvendelse af tvang i psykiatrien samtidigt skulle reduceres. Baseline (gennemsnitlige data for årene 2011-13) for anvendelsen af bæltefikseringer i Psykiatrien Region Sjælland var lavere end de øvrige regioners. Det vil sige, at målsætningen om en procentmæssig reduktion var ens for alle regioner, men at udgangspunktet var forskelligt.

Region Sjælland har bl.a. som følge af aftalen i perioden 2014-2020 haft stort fokus på at reducere bæltefikseringer i Psykiatrien. Det er således også lykkedes at reducere antallet af bæltefikseringer, så Region Sjælland nu ifølge Sundhedsstyrelsens seneste rapport om monitorering af tvang i psykiatrien har det laveste niveau, hvad angår antal personer der bæltefikseres og det totale antal bæltefikseringer.

Sammenlignes Region Sjælland med andre regioner i forhold til anvendelse af akut beroligende medicin pr. 100.000 indbyggere ligger Region Sjælland dog næsthøjest, jf. tabel 1.

Tabel 1: Antal personer, der får akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 indbyggere.

Region	Antal personer, der får akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 indbyggere
Region Hovedstaden	55 personer pr. 100.000 indbyggere
Region Sjælland	41 personer pr. 100.000 indbyggere
Region Syddanmark	35 personer pr. 100.000 indbyggere
Region Midtjylland	25 personer pr. 100.000 indbyggere

Region Nordjylland	24 personer pr. 100.000 indbyggere
--------------------	------------------------------------

Data bygger på indbyggertal i de enkelte regioner pr. 2020

Af tabel 2 fremgår det, at der i Psykiatrien i Region Sjælland har været en stigning på 147 % (og ikke 247 % som anført i spørgsmålet) i anvendelsen af akut beroligende medicin med tvang siden baseline. Da Region Sjælland lå forholdsvis lavt i baseline, rangerer den procentvise stigning højt.

Tabel 2. Anvendelse af akut beroligende medicin med tvang i Psykiatrien Region Sjælland

Beroligende medicin	Baseline	2018/2019	2019/2020	Baseline til 2019/2020 (Ændring i %)
Antal af personer der får beroligende medicin med tvang	234	327	341	45,7%
Totale antal gange der gives beroligende medicin med tvang	685	1.499	1.690	146,7%

Årsager til stigning i anvendelse af akut beroligende medicin og anden tvang er mange og komplekse. Akut beroligende medicin med tvang anvendes til særligt forpinte og opkørte patienter, og i nogle tilfælde kan det være et forsøg på at undgå mere indgribende tvangsforanstaltninger såsom bæltefikseringer under iagttagelse af mindste-middels-princippet, som loven kræver.

Psykiatrien arbejder kontinuerligt med at træne personalet i relation og deeskalering for at undgå, at patienter kommer i en tilstand, hvor det bliver nødvendigt at anvende tvang. For de patienter, som får beroligende medicin flere gange, arbejdes der bl.a. med en tværfaglig plan, hvori det vurderes, om patientens faste medicinering er tilstrækkelig, og hvordan der kan arbejdes sammen med patienten og netværket for at undgå eventuel gentagelse.

Det skal bemærkes, at anvendelsen af akut beroligende medicin i Psykiatrien i Region Sjælland viser en faldende tendens det seneste halve år, og Psykiatrien fortsætter arbejdet med yderligere nedbringelse af anvendelsen.”

Jeg mener fortsat, at det er nødvendigt at have stort politisk og fagligt fokus på at nedbringe brugen af tvang i psykiatrien. For vi må desværre se i øjnene, at vi ikke er lykkedes med at nedbringe tvangen i det ønskede omfang i forhold til vores målsætninger. Selvom omfanget af bæltefikseringer er reduceret, tyder det på, at bælte i et vist omfang bliver erstattet med andre tvangsforanstaltninger, herunder anvendelsen af akut beroligende medicin med tvang.

Regeringen har sammen med aftaltpartierne med Aftale om finansloven 2020 prioriteret 600 mio. kr. årligt til et markant og permanent løft af psykiatrien. Midlerne er udmøntet sammen med Danske Regioner og skal først og fremmest anvendes til en generel styrkelse af kapaciteten og forbedring af normeringerne i psykiatrien.

Flere hænder vil kunne bidrage til flere og bedre terapeutiske tiltag og aktiviteter, som kan medvirke til at nedbringe brugen af tvang og styrke behandlingskvaliteten.

Finanslovsmidlerne skal være med til at løse de mest akutte udfordringer i psykiatrien. Men ikke alle udfordringer kan løftes i ét træk, og derfor er der behov for en 10-års plan, som skal sætte den langsigtede retning for udviklingen af psykiatrien.

Udarbejdelsen af anbefalinger til nye målsætninger og monitorering af anvendelsen af tvang bliver en del af 10-års planen for psykiatrien. Hermed sikres, at anbefalingerne bygger på et grundigt, fagligt forarbejde, som skal ses i det samlede lys om en styrket psykiatri. Desuden bliver der i arbejdet med anbefalingerne mulighed for at tage ved lære af resultaterne fra Rigsrevisionens aktuelle undersøgelse af styringen af indsatsen for at nedbringe anvendelsen af tvang i psykiatrien siden 2014.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Mie Saabye